

23 Μαρτίου, 1994

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 28 ΚΑΙ 29 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΚΑΙ/Ή ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 961/90)

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Ομοδικία αιτητών — Προϋποθέσεις —
Η διευρυμένη έννοια της ομοδικίας — Κρίση περί συνδρομής των προ-
ϋποθέσεων της ομοδικίας 50 αιτητών στην κριθείσα περίπτωση, προ-
σβολής πολλών αυτοτελών διοικητικών πράξεων.

5

Στρατός της Δημοκρατίας — Αξιωματικοί — Προαγωγές — Η κατάταξη
στην επετηρίδα μπορεί να διαχωριστεί από την περί προαγωγής από-
φαση και προσβληθεί χωριστά με προσφυγή. — Έννομο συμφέρον
έχουν μόνο οι προαχθέντες.

10

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Κατάργηση Δίκης — Εφόσον εκλείπει
το αντικείμενο της προσφυγής — Συνέχιση δίκης, εφόσον έχει προκλη-
θεί ζημία — Επιδίωξη ανύρωσης για ακιπούς αποζημιώσεων.

Οι 80 αιτητές, με την προσφυγή αυτή, ζήτησαν την ανύρωση του μέ-
ρους της απόφασης που κοινοποιήθηκε με έγγραφο του Αρχηγού του
Στρατού, ημερομηνίας 31 Αυγούστου, 1990, όπως οι πρόαγομένοι από
1η Σεπτεμβρίου, 1990, Αξιωματικοί “γραφούν στην Επετηρίδα... μετά
τους τώρα υπηρετούντες ομοιοβάθμιούς τους, μέχρι εκδόσεως της νέας
Επετηρίδας”.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσι-
σε ότι:

4 Α.Α.Δ. Πάπακυριακού κ.ά. ν. Δημοκρατίας και/ή Άλλου

1. Η απόφαση για την Επετηρίδα δεν αφορά οποιοδήποτε από τους 30 αιτητές, που δεν προήχθησαν και ως εκ τούτου, δεν έχουν έννομο συμφέρον. Η προσφυγή τους είναι απαράδεκτη.
- 5 2. Η ομοδικία είναι παραδεκτή στην περίπτωση αίτησης ακυρώσεως, όταν όλοι οι αιτητές έχουν έννομο συμφέρον, που τους επιτρέπει να θεμελιώνουν το αίτημά τους στην ίδια πραγματική και νομική κατάσταση, και προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, κατά της ίδιας απόφασης, πράξης ή παραλείψεως. Με την πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας στις Υποθέσεις Αρ. 129/1987, 10 2603/1987, 1617/1988, η έννοια της ομοδικίας έχει διευρυνθεί. Υπάρχει ομοδικία και στην περίπτωση που περισσότεροι αιτητές, με το ίδιο δικόγραφο, προβάλλουν περισσότερες αντίστοιχες αποφάσεις, πράξεις ή παραλείψεις, για λόγους ακυρώσεως, οι 15 οποίοι στηρίζονται στην ίδια νομική και πραγματική βάση. Εάν δεν υπάρχει ο δεσμός της ομοδικίας, αλλά απλή σώρευση αιτήσεων ακυρώσεως από μέρους πολλών αιτητών στην ίδια προσφυγή, η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνο για τον πρώτο και είναι απαράδεκτη για τους άλλους αιτητές.
- 20 Με την παρούσα προσφυγή προβάλλονται αυτοτελείς ατομικές διοικητικές αποφάσεις. Οι αιτητές προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, που στηρίζονται στην ίδια νομική και πραγματική βάση. Με βάση την πιο πάνω νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, την οποία το Δικαστήριο τούτο υιοθετεί και εφαρμόζει, 25 υπάρχει ομοδικία και, ως εκ τούτου, η προσφυγή είναι παραδεκτή.
3. Η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μέρος της απόφασης για προαγωγή. Οι αιτητές δεν προβάλλουν την προαγωγή τους, αλλά τον όρο που αναφέρεται στην σειρά κατάταξής τους στην Επετηρίδα. Ο όρος αυτός μπορεί να διαχωριστεί από την απόφαση προαγωγής και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου με βάση το Άρθρο 146 του Συντάγματος, έστω και αν δεν προσβάλλεται η προαγωγή.
- 35 4. Από τις 17 Απριλίου, 1991 η προσβαλλόμενη απόφαση έπαυσε να ισχύει. Η προσβαλλόμενη απόφαση είχε περιορισμένη διάρκεια, έληξε και έχασε την εκτελεσιτότητά της. Στην περίπτωση που διοικητική πράξη περιορισμένης διάρκειας λήξει, παραμένουν, όμως, 40 δυσμενείς επιπτώσεις ή ο αιτητής έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημία, η δίκη δεν καταργείται, εφόσον η ακυρωτική απόφαση είναι αναγκαία προϋπόθεση για αξίωση εύλογης αποζημίωσης ή άλλης θεραπείας, εάν δεν ικανοποιηθεί η απαίτηση από τη Διοίκηση.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, για να αποφασίσει αν η δίκη καταργείται ή συνεχίζεται, ερευνά αν εκ πρώτης όψεως παρέμεινε ζημία ή βλάβη που προξενήθηκε στη διάρκεια της ισχύος της διοικητικής πράξης η απόφασης και η οποία δεν εξαλείφθηκε. Στην παρούσα υπόθεση οι αιτητές ούτε έπαθαν, ούτε ισχυρίστηκαν ότι έπαθαν οποιαδήποτε ζημία ή βλάβη στη διάρκεια που ίσχυε η προσβαλλόμενη απόφαση. Οι αιτητές στερούνται του αναγκαίου εννόμου συμφέροντος και η προσφυγή έμεινε χωρίς αντικείμενο.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 10

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας, 186, 3008, 3525/78, 878, 2905/88, 129/1987, 2603/1987, 1617/1988, 3321/91, 15

Maliotis a.o. v. Municipality of Nicosia (1965) 3 C.L.R. 75,

Vafeades v. Greek Communal Chamber a.o. (1966) 3 C.L.R. 197, 20

Andreou a.o. v. Republic (1975) 3 C.L.R. 108,

Irrigation Division "Katzilos" v. Republic (1983) 3 C.L.R. 1068,

Agrotis v. Republic (1983) 3 C.L.R. 1397, 25

Salem v. Republic (1985) 3 C.L.R. 453.

Kritiotis v. Paphos Municipality (1987) 3 C.L.R. 1274, 30

Παπαδόπουλος ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 973,

Kyriakides v. Republic 1 R.S.C.C. 66,

Δημοκρατία ν. Ματθαίου (1990) 3 Α.Α.Δ. 2452. 35

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 31 Αυγούστου, 1990, σύμφωνα με την οποία οι προαγόμενοι από 1.9.1990, Αξιωματικοί "γραφούν στην επετηρίδα... μετά τους τώρα υπηρετούντες ομοιοβάθμιους τους, μέχρι εκδόσεως της νέας Επετηρίδας. 40

Α. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

Μ. Ευαγγέλου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

5

Cur. adv. vult.

10 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Οι 80 αιτητές, με την προσφυγή αυτή, ζητούν την ακύρωση του μέρους της απόφασης που κοινοποιήθηκε με έγγραφο του Αρχηγού του Στρατού, ημερομηνίας 31 Αυγούστου, 1990, όπως οι προαγόμενοι από 1η Σεπτεμβρίου, 1990, Αξιωματικοί “γραφούν στην Επετηρίδα ... μετά τους τώρα υπηρετούντες ομοιοβάθμους τους, μέχρι εκδόσεως της νέας Επετηρίδας”.

15 Οι αιτητές είναι Αξιωματικοί του Στρατού της Δημοκρατίας. Είναι απόφοιτοι της Σχολής Ευελπίδων, ή της Σχολής Ικάρων, ή της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων.

20 Με απόφαση του Υπουργού Άμυνας, μόνιμοι Αξιωματικοί του Στρατού της Δημοκρατίας προήχθησαν για την πλήρωση κενών οργανικών θέσεων, από 1η Σεπτεμβρίου, 1990.

25 Στην απόφαση αυτή, που κοινοποιήθηκε με έγγραφο του Αρχηγού του Στρατού, ημερομηνίας 31 Αυγούστου, 1990, αναφέρεται:-

“Οι προαγόμενοι Αξιωματικοί να γραφούν στην Επετηρίδα με την πιο πάνω σειρά, μετά τους τώρα υπηρετούντες ομοιοβάθμους τους, μέχρι εκδόσεως της νέας Επετηρίδας.”

30 Πενήντα από τους αιτητές περιλαμβάνονται μεταξύ των Αξιωματικών που προήχθησαν στον επόμενο βαθμό.

35 Οι άλλοι τριάντα αιτητές, με Αρ. 6, 11, 12, 13, 14, 26-37, 40-44, 51, 59, 66 και 74-78, δεν προήχθησαν.

Η απόφαση για την Επετηρίδα που προσβάλλεται δεν αφορά οποιοδήποτε από τους 30 αυτούς αιτητές, οι οποίοι, ως εκ τούτου, δεν έχουν έννομο συμφέρον και η προσφυγή τους είναι απαράδεκτη.

40 Ηγέρθη ζήτημα αν οι άλλοι 50 αιτητές μπορούν να συνενωθούν στην ίδια προσφυγή.

Η ομοδικία είναι παραδεκτή στην περίπτωση αίτησης ακυρώσεως, όταν όλοι οι αιτητές έχουν κοινό έννομο συμφέρον, που τους

επιτρέπει να θεμελιώνουν το αίτημά τους στην ίδια πραγματική και νομική κατάσταση, και προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως κατά της ίδιας απόφασης, πράξης ή παράλειψης - (βλ. Αποφάσεις Σ.Ε. 186, 3008, 3525/78, 878, 2905/88).

5

Με την πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας στις Υποθέσεις Αρ. 129/1987, 2603/1987, 1617/1988, η έννοια της ομοδικίας έχει διευρυνθεί. Υπάρχει ομοδικία και στην περίπτωση που περισσότεροι αιτητές, με το ίδιο δικόγραφο, προσβάλλουν περισσότερες αντίστοιχες αποφάσεις, πράξεις ή παραλείψεις, για λόγους ακυρώσεως οι οποίοι στηρίζονται στην ίδια νομική και πραγματική βάση.

10

Εάν δεν υπάρχει ο δεσμός της ομοδικίας, αλλά απλή σώρευση αιτήσεων ακυρώσεως από μέρους πολλών αιτητών στην ίδια προσφυγή, η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνο για τον πρώτο και είναι απαράδεκτη για τους άλλους αιτητές - (βλ. Απόφαση Σ.Ε. 3321/91).

15

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση υπέβαλε ότι δεν είναι επιτρεπτή η συνένωση των 50 αιτητών στην παρούσα προσφυγή, γιατί η κατάταξη των Αξιωματικών στην Επετηρίδα γίνεται με βάση τα συναφή ατομικά στοιχεία του κάθε Αξιωματικού, έχει το χαρακτηριστικό χωριστής διοικητικής απόφασης και, παρόλο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση φαίνεται ως ενιαία, στην ουσία πρόκειται για πολλές αυτοτελείς αποφάσεις.

20

25

Το Δικαστήριο είναι σύμφωνο ότι με την προσφυγή προσβάλλονται αυτοτελείς ατομικές διοικητικές αποφάσεις.

Οι αιτητές προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, που στηρίζονται στην ίδια νομική και πραγματική βάση.

30

Με βάση την πιο πάνω νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, την οποία το Δικαστήριο τούτο υιοθετεί και εφαρμόζει, υπάρχει ομοδικία και, ως εκ τούτου, η προσφυγή είναι παραδεκτή.

35

Η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μέρος της απόφασης για προαγωγή. Οι αιτητές δεν προβάλλουν την προαγωγή τους, αλλά τον όρο που αναφέρεται στην Επετηρίδα. Ο όρος αυτός μπορεί να διαχωριστεί από την απόφαση προαγωγής και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου με βάση το Άρθρο 146 του Συντάγματος, έστω και αν δεν προσβάλλεται η προαγωγή.

40

5 Ο λόγος ακυρώσεως που προβλήθηκε και αναπτύχθηκε είναι ότι η προσαλλόμενη απόφαση είναι αντίθετη με το Νόμο και, ειδικά, με τις πρόνοιες των Κανονισμών 14 και 15 των περί Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) Κανονισμών του 1990, Κ.Δ.Π. 90/90, που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 2505, ημερομηνίας 18 Μαΐου, 1990, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, Τόμος Ι, σελ. 273.

10 Στις 17 Απριλίου, 1991, δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 2595, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, Τόμος Ι, σελ. 611, αφού ακολουθήθηκε η διαδικασία που προβλέπει το Άρθρο 27 του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου του 1990, (Ν. 33/90), οι περί Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1991, Κ.Δ.Π. 157/91.

Ο Κανονισμός 7 προβλέπει:-

20 “7. Ο Κανονισμός 15 των βασικών κανονισμών τροποποιείται με την αντικατάσταση της παραγράφου (6) αυτού με την πιο κάτω παράγραφο:

25 ‘(6) Οι κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των παρόντων (Τροποποιητικών) Κανονισμών Επετηρίδες των Αξιωματικών εμφανίζονται στα Παραρτήματα Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ και Η των παρόντων Κανονισμών και ενημερώνονται κατάλληλα, ανάλογα με τις εκάστοτε μεταβολές που ετέρχονται.”

30 Από τις 17 Απριλίου, 1991, οι Επετηρίδες των Αξιωματικών, περιλαμβανομένων και των 50 αιτητών, καθορίστηκαν με τον πιο πάνω Κανονισμό και η προσαλλόμενη απόφαση έπαυσε να ισχύει.

Η νομιμότητα του πιο πάνω Κανονισμού δεν είναι αντικείμενο της παρούσας προσφυγής.

35 Η προσαλλόμενη απόφαση είχε περιορισμένη διάρκεια, έληξε και έχασε την εκτελεσιτότητά της.

40 Στην περίπτωση που διοικητική πράξη περιορισμένης διάρκειας λήξει, παραμένουν, όμως, δυσμενείς επιπτώσεις ή ο αιτητής έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημία, η δίκη δεν καταργείται - [βλ., μεταξύ άλλων, *Christos Malliotis and Others v. The Municipality of Nicosia* (1965) 3 C.L.R. 75, 94, 95· *Georghios Vafeades and 1. Greek Communal Chamber, and/or 2. The Republic, through the Attorney-General*

as Successor to The Greek Communal Chamber (1966) 3 C.L.R. 197, 199· *Telemachos Andreou and Others v. Republic (Council of Ministers)* (1975) 3 C.L.R. 108, 110· *Irrigation Division "Katzilos" v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1068· *Agrotis v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1397· *Salem v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 453· *Kritiotis v. Paphos Municipality* (1987) 3 C.L.R. 1274· *Χρίστος Παπαδόπουλλος v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 973].

5

Στην Κύπρο, με βάση την παράγραφο 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου της προσβαλλόμενης πράξης, απόφασης ή παράλειψης, κάτω από την παράγραφο 4 του ίδιου Άρθρου, είναι αναγκαία προϋπόθεση για αξίωση εύλογης αποζημίωσης ή άλλης θεραπείας, εάν δεν ικανοποιηθεί η απαίτηση από τη Διοίκηση - (*Phedias Kyriakides and The Republic (Minister of Interior)* 1 R.S.C.C. 66, 74).

10
15

Αν στη διάρκεια της ισχύος μιας διοικητικής πράξης ή απόφασης είχαν παραχθεί αποτελέσματα που ζημιώνουν τον αιτητή, τα οποία δεν αντιμετωπίστηκαν ή εξελείφθηκαν, η προσφυγή πρέπει να αποφασιστεί από το Δικαστήριο, με σκοπό την ακύρωση, για να μπορεί ο αιτητής, με βάση την παράγραφο 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, να ζητήσει αποζημίωση.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, για να αποφασίσει αν η δίκη καταργείται ή συνεχίζεται, ερευνά αν εκ πρώτης όψεως παρέμεινε ζημία ή βλάβη που προξενήθηκε στη διάρκεια της ισχύος της διοικητικής πράξης ή απόφασης και η οποία δεν εξαιλείφθηκε - [βλ., μεταξύ άλλων, *Χρίστος Παπαδόπουλλος v. Κυπριακής Δημοκρατίας*, (ανωτέρω), και *Δημοκρατία της Κύπρου v. Γεώργιου Ματθαίου* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2452)].

25
30

Στην παρούσα υπόθεση οι αιτητές ούτε έπαθαν, ούτε ισχυρίστηκαν ότι έπαθαν οποιαδήποτε ζημία ή βλάβη στη διάρκεια που ίσχυε η προσβαλλόμενη απόφαση.

35

Οι αιτητές στερούνται του αναγκαίου εννόμου συμφέροντος και η προσφυγή έμεινε χωρίς αντικείμενο.

Το Δικαστήριο κηρύσσει καταρχήν την προσφυγή. Καμιά διαταγή για έξοδα.

40

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.